

Examenul național de bacalaureat 2026

Proba E. a)

Limba și literatura română

Model

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(50 de puncte)

Citește, cu atenție, textul de mai jos.

Am scris despre poezia lui Arghezi cu entuziasm două articole de fond în 1926, în *Viața literară* a lui Ion Valerian, urmat de F. Aderca, cu alte două editoriale.

În vara aceluiași an l-am cunoscut, fiindu-i prezentat la Capșa de Vladimir Streinu. Era un bărbat voinic, dar scund, cu timbrul vocal în falset, de o politeță protocolară exagerată; îți strângea mâna timp de câteva minute, rămânând în tot timpul descoperit și spunându-ți „domnia-ta”. Cine cunoștea violența de limbaj a pamfletarului rămânea uimit de acest aspect al omului privat. Mai târziu, l-am vizitat pe marele poet acasă și am putut cunoaște o altă rară vocație a omului: aceea a paternității, căreia îi datorăm și incomparabilele pagini din *Cartea cu jucării*. Arghezi nu mai frecventa cafeneaua, devotându-se integral familiei și Mărțișorului*, unde totul, de la împrejmuire și alei până la clădiri și plantații, a fost făcut cu munca și uneori cu brațele lui, ce e drept vânjoase. La masă tăcea, mastica încet și-mi spunea:

— Mănânc călugărește.

Conversația lui era uluitoare. Ca și în tabletele* sale, desfășura, când era în vervă, o trambă de metafore despre oameni și lucruri, cu caracteristici totdeauna inedite. Spre deosebire de scriitorii diluați, care scriu cum vorbesc, Arghezi vorbea cum scria, cu aceeași forță de viziune și de expresie scurtă, colorată. Același este stilul său epistolar, deferent* la culme, dar și de o bogăție metaforică neobișnuită. Am publicat, cândva, o scrisoare a lui, de intervenție în favoarea unei femei sărmene, mamă de copii, cu soțul mobilizat, trimisă în calitate de delegat de mahala, la data de 13 martie 1942. Un document uman impresionant... și o mică bucată literară! [...]

Într-o vreme, poetul își deprecia manuscrisele – e vorba de cele destinate tiparului –, lăsându-le să fie aruncate la coș după întrebuințare, când nu erau colecționate de câte un redactor bibliofil și admirator al geniului său. Am fost, poate, primul care i-a atras atenția că manuscrisele unui mare scriitor *trebuie păstrate de el, ca un patrimoniu prețios, care ar putea fi valorificat de către urmași*. Se pare că Arghezi n-a lăsat fără urmă sugestia mea. [...]

Arghezi n-avea imensa siguranță de sine pe care am constatat-o la unii contemporani ai săi, de calitate net inferioară. Se bucura când primea elogii pentru câte o poezie sau tabletă, ba chiar manifesta mirare.

— V-a plăcut? Vi se pare bună? Nu-mi dau seama.

Nu-i plăcea să-i spui:

— Maestre.

Și nici să fie întrebat:

— Ce mai scrieți?

Omul civil se dorea abstras de calitatea sa de scriitor. Înțelegea să fie scriitor exclusiv la masa lui de lucru, la care se așeza în fiecare zi, credincios și el aceluiași comandament latin: *Nulla dies sine linea**.

Șerban Cioculescu, *Amintiri*

*Mărțișor (subst.) – denumirea locului în care Arghezi a trăit și a scris începând cu anul 1930

*tabletă (subst.) – articol scurt, pe o temă actuală, cu accente pamfletare

*deferent (adj.) – respectuos

*Nulla dies sine linea. (în limba latină, în original) – Nicio zi fără un rând scris.

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul din text al cuvântului *elogii* și al secvenței *în fiecare zi*. **6 puncte**
2. Menționează două particularități ale limbajului din textele scrise de Arghezi, utilizând informațiile din textul dat. **6 puncte**
3. Precizează atitudinea lui Arghezi față de manuscrisele sale, justificându-ți răspunsul cu o secvență semnificativă din textul dat. **6 puncte**
4. Explică motivul pentru care Arghezi nu mai frecventa cafeneaua Capșa. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30-50 de cuvinte, o trăsătură morală a lui Arghezi, așa cum reiese din finalul textului dat. **6 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă percepția asupra unei personalități se schimbă sau nu ca urmare a interacțiunii directe cu aceasta, raportându-te atât la informațiile din fragmentul extras din volumul *Amintiri* de Șerban Cioculescu, cât și la experiența personală sau culturală.
20 de puncte

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

- formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; 14 puncte
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea, respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte. 6 puncte

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea

(10 puncte)

Prezintă, în minimum 50 de cuvinte, rolul notațiilor autorului în textul de mai jos.

SCENA XV CORINA, ȘTEFAN

Rămasă singură, Corina îl privește îndelung pe Ștefan cum stă în șezlong și citește sau se prefacă că citește, într-o totală indiferență. După un moment de ezitare, face un pas spre el cu ceva decis în mișcare – „ce-o fi o fi” – și se adresează cu o anumită bravură în toată înfățișarea, dar fără bruschețe.

CORINA: În fond, dumneata de ce ții cu tot dinadinsul să fii interesant?

ȘTEFAN (*se ridică în capul oaselor și se uită împrejur, ca și cum ar căuta să vadă cu cine vorbește*): Eu? Interesant? Dar nu țin deloc să fiu interesant.

CORINA (*retezător*): Foarte bine faci. Nici nu ești.

ȘTEFAN: Nu sunt, da' să știi că nu-mi comunic nimic nou. Sunt treizeci și patru de ani – la 5 octombrie vor fi treizeci și cinci – de când știu cu precizie că nu sunt interesant. Nu făcea, zău, să pierzi baia și nici mie să-mi strici lectura, numai ca să-mi aduci la cunoștință o știre atât de veche. (*Își reia cartea și se pregătește să-și continue lectura.*)

Mihail Sebastian, *Jocul de-a vacanța*

Pentru **conținut**, vei primi 6 puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 4 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți *particularități ale unui roman scris după 1980*.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- evidențierea a două trăsături care fac posibilă încadrarea romanului ales într-un curent cultural/literar sau într-o orientare tematică;
- comentarea a două episoade/secvențe semnificative pentru tema romanului ales;
- analiza a două elemente de structură, de compoziție și/sau de limbaj, relevante pentru romanul ales (de exemplu: acțiune, conflict, relații temporale și spațiale, incipit, final, tehnici narative, instanțe ale comunicării narative, perspectivă narativă, registre stilistice, limbaj etc.).

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseuul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.